

MURAT MERİÇ • Pop Dedik

MURAT MERİÇ 1972'de Çanakkale'de doğdu. Küçük yaşta plak dinleyerek başladığı "müzik çalışmaları", Milli Kütüphane'deki gazete koleksiyonunu keşfedince başka bir yöne kaydı. Kendini bildi bileli plak topluyor, dinliyor, tarihlerini araştırıyor, üzerlerine yazılar yazıyor ve bunları her tarafta dinletmekten keyif alıyor...

muratmeric@gmail.com

İletişim Yayınları 1154 • Bugünün Kitapları 103

ISBN 975-05-0398-8

© 2006 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2006, İstanbul

2. BASKI 2017, İstanbul

EDITÖR Tanıl Bora - Kıvanç Koçak

KAPAK Arslan Eroğlu

UYGULAMA Nurgül Şimşek

DÜZELTİ Belce Öztuna

BASKI Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 12064

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11

Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 38 46

CİLT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 11935

Mahmutbey Mahallesi, Deve Kaldırım Caddesi, Gelincik Sokak,
Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

MURAT MERİÇ

Pop Dedik

Türkçe Sözlü Hafif Batı Müziği

i l e t i Ő i m

*Anneme, babama, Melda'lara...
Bana kattıkları her şey için.*

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	9
GİRİŞ	13

I

Dün - Bugün - Yarın

Türkçe Sözlü Hafif Batı Müziği Dedikleri... ..	27
Neler Dinledik, Nelerle Coştuk? / Cumhuriyet Döneminde Müzik Modaları	55
'90'lı Yıllarda Müzik: Bir Keşmekeşin Öyküsü	73
"Birden Yürürlüğe Girdi O Yok Olma Duygusu"	105

II

Kimler Geldi, Kimler Geçti

Pop Nerede Başlar?	115
Eski 45'likler Ne Kadar Eski?	127
"Kantocu Peruz Sahiden Yaşadı Mı Patron?" / Osmanlı'nın Günahkâr Eğlencesi: Kanto	141

Operetlerden Müzikallere...	155
Mazi Kalbimde Bir Yaradır... / Türkiye'de Tango	171
Türkiye'de Caz: Bir Uzun Serüven	187
<i>Bak Bir Varmış Bir Yokmuş...</i> / Türkiye'de "Aranjman" Olayı	205
<i>Telli Sazdır Bunun Adı...</i> /	
Anadolu-Pop: Bir Akımın Doğuşu ve Gelişimi	239
Altın Mikrofon'dan Popstar'a Yarışmalar	263
Eurovision Maceramız	289
Şu "Cover" Meselesi...	299
Meraklısı İçin Eski Şarkıları Bulma Rehberi	305

III

İnleyen Nağmeler

"Yavrum Benim" / Kara Plaklardan CD'lere Şarkılarda Atatürk	319
Bir Milletin İki Yüzü / Plaklarda, Şarkılarda Amerika	337
Yurtta "Pis" Cihanda "Pis"! / Plaklarda Kıbrıs '74	347
Şarkılarımız Kardeşir	365
<i>O Şimdi Asker</i> / Memleketin Asker Şarkıları	383
Mahpusun İçinde...	399
<i>Fabrika Kızı, Safinaz, Nebahat...</i> / İşçi Şarkıları	411
<i>Kardeş Kardeşi Vurur, Halka Hüzün Olur /</i> <i>'70'li Yıllarda Popçuların Söylediği</i> <i>"Politik" Şarkılar, "Devrimci" Türküler</i>	425
Bu Şehir Arkandan Gelecektir...	441
<i>Sevişmek İbadettir</i> / 45'liklerden CD'lere: Yolu Yataktan Geçen Şarkılar	461
Düğünümüz Var Dostlar... / Düğün, Nikâh, Nişan Şarkıları	477
Ömür Biter Yol Bitmez / Yol, Yolcu, Yolculuk Şarkıları...	501
Haydi Dolmuş Maça / 45'lik Plaklarda Futbol	531
<i>DİZİN</i>	545

ÖNSÖZ

1995 senesinde Kemal Can'ın topladığı Ankaralılar olarak günlük bir gazete çıkarmaya yeltenmiştik. Kemal yazı işleri müdürümüz, Şengün Kılıç da haber müdürümüzdü. Ekip enteresandı. Aspirin büyüklüğündeki “münevver çevremizde” merak uyandırmıştık.

Kemal, “solcu gazete” beklentilerine şöyle kallâvî cümlelerle cevap veriyordu: “Sadece ve sahiden gazetecilik yapmak, kendiliğinden muhalif bir yayın haline getirir onu.”

Patronlar –muhalefet laflarını retorik zannettikleri ve elemanları gece yarısına kadar çalıştığı için– hayatlarından çok memnundu. Ben de ücretlilik düşmanı ve projenin orijinalliğinden dolayı “bir defaya mahsus olarak” maaşlı çalışan birisi olarak, olan bitene inanamıyordum. Çok eğleniyorduk, iyi iş çıkarıyorduk ve bunun için bize para veriyorlardı.

Saadet uzun sürmedi. Patronlar prova baskılar ile birlikte gazeteyi ellerine alınca, bizim, kalplerindeki o insanlar olmadığımızı anladılar. Gazetenin Türkçesi düzgün, içeriği de bir prova için süperdi. Lakin Kemal'in söylediği olmuştı: Muhalifti. Gerisi klasik. Kemal'i ayırdılar, biz toplu halde istifa ettik...

Ben, kültür sanat editörüydim. Murat Meriç de muhabirlerin en acemisi. Ben, Kültür Bakanı'nın adını bilmeyen bir edi-

tör; Murat, hayatında en fazla mektup yazmış bir muhabir. Ekibimin gerisi de bizden aşağı kalmazdı. Bu yazıyı yazmadan önce yaptığımız sayfalara bakıp kendimi şımarttım. Heyecan ve çalışkanlıkla açıklarımızı iyi kapatmışız.

Bu altı aylık dönemde Kemal ve Şengün'ü biraz delirttik ama sanırım en çok şeyi Murat ve ben öğrendik. Ben, ekip yönetmeyi öğrendim. Murat da müzik yazarı olması gerektiğini.

Enteresan deneyler yapar, uzun uzun konuşurduk. Misal, Murat'la gazetenin geri kalanını bizim odaya getirip “bu çalan ne” dedirten müzisyenler dizisi yapıyorduk. En çok insanı, Dead Can Dance (ki ikimiz de o kadar hazzetmeyiz) ve Neşet Ertaş (ki ikimiz de çok hazzederiz) çaldığımızda çekerdik.

Sonrasında Murat, bir Türk Pop Müziği misyoneri gibi çalıştı. Başlarda Alper Fidaner'le yaptığı, sonra yalnız devam ettiği radyo, TV ve bar programlarıyla, bence hepsinden önemlisi müzik yazılarıyla bir “eski 45'likler fasiliteleri” modası başlatı. Şunu da kimse unutmasın: “Olay Ankara'da başladı”.

Bu arada bu kadar Murat yoğun kılmamak lazım tabii konuyu. Naim Dilmener, Hakan Eren ve Murat Meriç, “üç silahşörler”, 45'liklere takılmış değiller. Bir bütün olarak Türkiye'deki pop müziği dert edinmiş durumdalar. Yıllardır kentli nüfusa “ulusalcı / milliyetçi ya da köylü olmadan yerel olma” kılavuzu hazırlıyorlar.

* * *

Murat, teferruatların adamıdır. Bu, eskiden o kadar kullanışsız bir durumdu ki, çevresindeki birçok insanı çileden çıkarırdı. Murat'tan istediğim derli toplu ilk yazı, sınırları çok belli bir Cem Karaca yazısıydı. Aslında, “ayrana yoğurdu sormak” kadar basit bir durumken Murat kafasını bir gömdü, uzun süre haber alınamadı. Günlerce çalıştı, yazıyı çıkaramadı. Konuyla ilgili o kadar fazla teferruat biliyordu ki toparlayamıyordu. Yazarken biz fanilerin arasına karışma yollarını öğrenemeydi bu kitap asla bitmezdi. Donizetti Paşa'nın çocukluğuna gelmesine ömrümüz yetmezdi.

“Haber ile yorumu ayırdığımız” gazeteden, AC/DC'den Neşet

Ertaş'a kadar 'takıldığımız' *Müzük* dergisine atladık. Alper, Murat ve ben 6 sayı çıkardığımız bu dergide yine çok eğleniyorduk, bu sefer kimse para vermiyordu. Dergi satmadığından değil. Para hesabından o kadar uzaktık ki, sadece dergi sınırları içindeki temel ihtiyaçlarımızı karşılayacak kadar tahsilat yapıyorduk.

Derginin Türk popu açısından en faydalı yanı, Murat'ın bitmemiş *Türk Pop Müziği Tarihi* yazı dizisi oldu. Bu dizi hem memleket hem de Murat için "bir ilk teşebbüs"tü. Doğal olarak ilgi çekti. Murat'ın kaçınılmaz sonu, müzik yazarlığı, bu diziyle başladı.

Bana sorarsanız, Türkiye'deki pop müzik sıkıcıdır ve büyük oranda Batı müziği ya da türkü taklitleri / düzenlemelerinden yahut arabeskten müteşekkildir. Erkin Koray ya da Orhan Gencebay gibi bir avuç dâhiyi ve münferiden yaptıklarını ayırırsak; burada Batı'da olanları, rock'n'roll'u, punk'ı ve benzerlerini "andıran" tek bir orijinal akım bile olmadı. Hadi biraz zorlayalım ve kanto hariç böyle bir şey olmadı diyelim. Bunun, elbette bin türlü yoksunluk, yaratıcılığa çok uzak bir hayat sürmek gibi yığınla sebebi var. Sonuçları da ortada. Jamaika'da insanlar rhythm and blues yapalım derken reggae'yi buldular. Biz burada masanın üzerindeki türküleri bulup duruyoruz.

Hiç kuşkusuz, Murat benim kadar kötümser değil. En eleştirel baktığı zamanlarda bile olayını "anlamak / anlatmak" ve "ileriye götürmek" üzerine kuruyor. Bunu o kadar kendiliğinden, başka türlüşünü bilmediğinden yapıyor ki, işe yarıyor.

Murat, hep ekmeğini taştan çıkardı. Yıllardır biriktirdiği eski dergiler ve 45'likler dışında elinde pek az şey vardı. Şimdiki gibi geniş bir çevresi de yoktu, açıp telefonu sorsun... Bulduğu her fırsatı öğrenmek ve arşivini büyütmek için değerlendirirdi. Bütün bunların bugüne kadarki en ciddi neticesi ellerinizde.

Ben, elinizdeki kitabı çok uzun süreden beri beklediğim için bir solukta okudum. Siz sakın öyle yapmayın. Yavaş yavaş okuyun, önemli gördüğünüz yerlerin altını çizin, öğrendiklerinizi arkadaşlarınıza anlatın. Öbür türlü çok şey iskalarsınız...

METİN SOLMAZ

GİRİŞ

Bu kitabın hikâyesi
ya da benim yazarlık serüvenim...

Şunu söyleyerek başlayacağım: Kitap bitti biteli giriş üzerinde çalışıyorum, lakin bir türlü istediğim yazıyı yazamadım. Belki de kitabın en çok okunan kısmının bu yazı olacağını düşünmem bende bir gerilim yaratıyor. Öyle ya, kitabı eline alanların ilk okuduğu yer bu giriş olacak. Bir nevi kitabın vitrini... Esasen burada anlatacak çok şey var: Bu kitabın neden ve nasıl ortaya çıktığını, hangi koşullarda yazıldığını, benim hayatımın hangi evresine denk geldiğini, popüler müzik alemine nasıl katkıda bulunacağını anlatabilirim mesela. Uzun (ve sıkıcı) kuramsal cümleler kurarak bir tez ortaya atabilir, bu kitabı bilimsel bir temel üzerine oturtmaya da çalışabilirim. Ama bütün bunlardan imtina ederek kısa ve öz bir cümle kuracağım: Bu kitap müzik yazarlığımın onuncu yılında kendime verdiğim bir armağandır.

İlk müzik yazım Şubat 1996'da *Müzük* dergisinde yayınlandı. Yıllarımı verdiğim Radyo Arkadaş kapanmak üzereydi ve Çiğdem Mahallesi'nden Eryaman'a taşınma planları yapıyordum. Ankara'ya kimya mühendisliği okumaya gelmiş, Milli Kütüphane'de ders çalışırken "sürelî yayınlar" salonunu keşfetmiş, eski gazete ciltlerine dalmış, bir şekilde bana bugününlerin kapısını açan sürece girmiştim. Plak toplamaya başlamam da bu tarihlere rastlar. Yurtta beraber kaldığımız Özcan Yapıcı-

lar, Bilek Güler, Erdem Çalışır ve Seçkin Alpay bu plak toplama günlerinde birlikte olduğumuz arkadaşlarım. Okulda ise kütüphane günlerime en yakın tanıklık eden isim Şule Erdoğan: Beni ders çalışmaya zorladığı zamanlar dün gibi aklımda... Sonrasında Radyo Arkadaş dönemi başlıyor. Kurucuları arasında bulunduğum bu radyonun bana çok şey kattığını inkâr edemem. Tek başıma yaptığım Dünden Yarına ve Tıngırtı, Alper Fidaner'le başladığımız Çıtır Çıtır o zamandan kalma programlar. Zaman zaman eski kayıtları dinleyip eğlendiğim olur. Radyo Arkadaş, Arzu Çur, Seda Alp, Tan Öztürk gibi hâlâ bir şekilde hayatımda olan çok sevdiğim insanlarla tanışmamı sağlayan mekân. Ancak iki isim var ki hayatımın bundan sonrasında belirleyici oldular. Metin Solmaz, bunların ilki. Birlikte çıkardığımız *Müzük* dergisinde ilk yazılarımı yayımlayan, bendeki cevheri keşfeden isimdir ve bana katkısı büyüktür. Ondan söz etmişken, öncesinde *Siyah Beyaz* gazetesinde de birlikte olduğumuzu söylemeyi unutmuyayım. HaKan Kaynar ise radyo günlerinde başladığımız arkadaşlığımızı (onun uzun süren İngiltere macerası dışında) kesintiye uğratmadan bugünlere getirdiğim ender isimlerdendir. Yazılarımın çoğunun ilk okuyucusu olmasının yanı sıra acımasız eleştirileriyle zaman zaman beni kızdırmıştır ancak her zaman haklı olduğu için bu kırgınlıklar kırgınlığa dönüşmemiştir.

Lafı saptırmayayım, hikâyemi anlatmaya devam edeyim: Yazarlık faslının *Müzük*'te başladığını söyledim. Sonrasında başka mecralarda sürdü bu. Arada *Açık Deniz*, *Müzikalite* gibi dergilere yazılar yazdım ama asıl büyük işim 2000 yazında *Yeni Binyıl*'ın pazar ekine yazdığım yazılardır. Naim Dilmener'in önerisiyle ve Oray Eğin'in editörlüğünde başlayan bu süreç gazete kapanana kadar sürdü. Arada *Roll* ve *Express*'e katkılarımı sürdürdüm, söyleşiler yaptım, yazılar yazdım. Ben onlara sözü edilmesi bile abes ufak katkılar yaptım belki ama o iki dergiden çok beslendim. Sonra *Birgün* dönemi başladı. Heyecanlı bir durumdu bu: Yeni bir gazete kurulmuştu ve yazmam isteniyordu... Hiçbir karşılık beklemeden yazdım. Aysun Koç, Esra Okutan ve Deniz Uzunkale'nin editörlüğünde bir dönem

sürdü yazılarım ama sonrasında gazeteyle aramıza bir soğukluk girdi, ayrıldım. Arada bazı internet sitelerine yazılarımı gönderdim. Bu kitabı oluşturan kimi yazıların ilk hallerine kalan.com, siberalem.com, birzamanlar.net, polifoni.net ve mevsimsiz.com arşivlerinden ulaşabilirsiniz. Bu sitelerin her birinin sevdiğim ve katkılarımı sürdürmeyi umduğum siteler olduğunu da bu cümleme ekleyeyim. Bu vesileyle Ulaş Özdemir, Deniz Karabacak, Hakan Eren, Tufan Alper Akyüz, Eray Aytimur ve Aslı Solakoğlu isimlerini sevgiyle anayım.

Yazarlık maceram bir taraftan sürerken, yazılarımı kitaplaştırma önerisi zaman zaman değişik yayınevlerince dile getirildi. Bir pop tarihi yazmamı isteyenler de oldu, portre yazılarımı toplamak isteyenler de... Bu önerileri “hazır olmadığım” gerekçesiyle reddettim ve kendimi hazır hissettiğimde bir kitap yapacağımı hep dile getirdim. Tanıl Bora'nın İletişim Yayınları adına getirdiği öneri, reddedilmeyecek bir şeydi ancak bu önerinin dile getirilişinden yıllar sonra bu kitap ortaya çıkabilirdi. Belki mükemmeliyetçilik, belki (Metin Solmaz'ın her seferinde kızgınlıkla dile getirdiği) ayrıntılarda boğulma hali, belki yoğunluk, belki de tembellik bu kitabın çıkışını geciktirdi. Daha fazla gecikse kötü olurdu ama daha önce çıksaydı bu kitabın böyle olmayacağı da aşikârdı. Bence tam zamanında çıkıyor kitap. Söylediğim gibi, müzik yazarlığına başlayışımın onuncu yılı, bu iş için idealdi.

Kitap başta iki bölüm olarak tasarlanmıştı: Birinci bölümdeki yazılara çerçeve yazılar ekleyecek, böylelikle bir pop tarihi oluşturacak, ikinci bölümde de tematik yazılarımı toplayacaktık. İlk bölümü oluşturan yazılar zaten yayımlanmış yazılardı. Onları bir revizyona tâbi tutarak günümüze uydurmak yeterli oldu. Çerçeve yazılar da değişik zamanlarda yazdığım tür tarihlerinden oluşacaktı, kısa olacaktı ve kronolojik bir sıralamayla ilk yazıya eklenenecekti. Başta her şey iyi gidiyordu: Eldeki yazıları okuyup yerlerine yerleştirmeye başlamıştım. Sonra ne olduysa bunlar bana eksik geldi ve okuduğumdan haz almamaya başladım. Yazılara yeni bilgiler ekledim, bunlar için bir sürü kaynağa başvurdum, her kaynak beni başka bir

kaynağa yönlendirdi ve kitap “hazırlanma” aşamasından “yazılma” aşamasına evrildi. Çerçevelerdeki yazılar giderek büyüdü, bilgiler eklendikçe “o varsa bu neden yok” faslına geçildi ve nihayet bütün çerçeveler tek tek bağımsızlığını ilan etti. İkinci bölüm böyle oluştu. Şunu rahatlıkla söyleyebilirim: Tango, caz, Eurovision yazıları ve “eskileri bulma rehberi” dışındaki bütün yazılar bu kitap için yazıldı. Bahsi geçen yazılar da revizyona uğradı, tango örneğinde olduğu gibi yeni baştan şekillendi. Bu arada kitap gecikti ama istediğim şekle de nihayet ulaştı. Son bölümdeki yazılar, en seversen yazdığım yazılardır. Bunlar, değişik zamanlarda *Roll* ve *Express* dergileri ile *Birgün* gazetesinde yayımlandı. Bu kitap için yazılmış bazı yazılar da sonradan eklendi. Yayımlanan yazıların elden geçirildiğini, bir değişime uğradığını söylemek gereksiz belki ama şu cümleyi bu paragrafın sonuna eklemek kaçınılmaz: Yazıların ilk halleri bu kitapla birlikte tedavülden kalkmış oluyor.

Bu, bahsi geçen konuların eksiksiz olması için uğraşmış bir kitap ancak eksiksiz değil. Bilakis, eksik ve nelerin eksik olduğunu biliyorum! Ancak bu eksikleri tamamlamak, ziyadesiyle zaman alacağından, bu haliyle kitabı yayımlamak en doğrusuydu. Çok istediğim bazı yazılar bu kitaba giremedi. Kimi konulara değinmeden geçtim. Örneğin Batı müziğinin memlekete ilk geldiği yıllarda oluşan kamplaşmaları, alaturka-alaf-ranga tartışmalarını, kimi zaman dayatmacılığa kaçan tuhaf fikirleri bir yazıda toparlamayı çok istiyordum. Ancak bu yazı değişik katkılarla başka bir kitaba konu olacak denli büyüdü, kitabın adını ve çerçevesini tespit ettikten sonra da kitabın dışında kaldı. Donizetti Paşa’yla başlayan marşların tarihi de aynı nedenle başka bir projeye tayin edildi. Son bölümde olmasını çok istediğim kadın ve aşk yazılarını bir türlü bitiremedim. Şarkılarda kadın meselesi de dallandı, budaklandı ve bir dizi yazı haline dönüştü. Aşk meselesi “aşk eski bir yalan” ve “benim nazlı yarım” başlıklarıyla yazılmaya başlandı, sonradan dallanınca bu kitabın kapsamı dışında kaldı. Aynı şekilde politik müzik ve hip-hop yazıları da bu kitaba giremedi: İlki zaten başka bir kitabın konusuydu, malzeme ganiydi, diğeri yeni öğ-

rendiğim bir şeydi ve çok çalışmak gerekecekti. Velhasıl, kimi yazılar son anda kitaptan çıktı, kimi yazılar ucu ucuna yetişti ve şu anda elinizde tuttuğunuz bu kitap oluştu. Bir kere daha söyleyeyim: Eksiksiz olduğunu iddia etmiyorum. Hatta yazımı bittikten sonra aklıma gelen bence çok önemli kimi eksikleri kitaba dâhil etmediğimi de burada söylüyorum. Dügün şarkıları yazısında Marc Aryan'ın *Nasıl Evlenirsin Bu Lisanla* adlı şahane şarkısından ve iki *Somethin' Stupid* uyarlamasından (*Bir Kağıt Parçası* ve *Yaşanmaz Aynı Evde*) bahsetmediğimi, Amerika bahsinde *Kenedi'ye Ağıt* plağını unuttuğumu, barış şarkıları mevzusunda belki de en önemli şarkı olan (Fikret Kızılok'un Ecevit şiirinden bestelediği) *Türk-Yunan Kardeşlik Şarkısı'nı* ve Maria Rita Epik'in kimi şarkılarını atladığımı sonradan fark ettim. Ancak bunları yazı içine yerleştirmeye kalkmam yazının tüm akışını bozacağından dışarıda bırakmayı tercih ettim. Diğer yazılar için de bu durumun geçerli olduğunu söylemeliyim: Kimi şarkılar bilerek ve isteyerek, kimileri de farkında olmadan bu yazıların dışında kalmış olabilir. Aklınıza gelen böylesi eksikleri e-mail adresime bildirmeniz kitabın (olursa) bundan sonraki baskılarına katkı sağlayacaktır. Öneri ve eleştirilerin bu kitabı zenginleştireceği aşikâr.

Kitabı besleyen kaynaklara geçmeden kendimden söz etmiyim belki biraz. Aslında bunun için de hazırladığım sevdiğim / sevmediklerim listesini kullanmanın yeterli olacağı kanaatindeyim: Çocukluğundan beri eski 45'liklerle haşır neşirim, bu konudaki çalışmalarımı ısrarla sürdürüyorum ve değişik yerlerde "Ortaya Karışık" adını verdiğim partileri düzenliyorum. Rakıyı, rokayı, Ege'yi, Uludağ gazozunu, Çanakka- le'nin Veziroğlu dondurmasını ve medar-ı iftiharî İhtiyaç Molası'nı, filtre kahveyi, mantıyı, bezelyeyi ve bamyayı, bütün kedileri, karasinek haricindeki böcekleri, maviyi ve 7'yi, yunusları, denizi, kitaplığımı, matematiği, *Orhan Boran* ve *Yuki'yi*, *Cazcı Kardeşler'i*, *Her Şey Çok Güzel Olacak'ı*, Sait Faik öykülerini, Enis Batur kitaplarını, İkinci Yeni'yi, Bach'ın çello süitlerini, İlhan İrem'in şarkılarını, Nazan Öncel'in tarzını ve tavrını, Alper Erinç'in düzenlemelerini, Hakkı Bulut'un bestelerini,

Mahler ve Stravinski'nin her şeyini, Ömer Kavur'un filmlerini ama en çok *Anayurt Oteli*'ni, Kumdan Kaleler'i, *Mack the Knife*'i, *Tom's Diner*'i, *Ya Sonra*'yı, *Üç Kalp*'i, *Osmanlı Sergi Marşı*'nı, *Uzaklaşma Benden Öyle*'deki saksofon solosunu, *Ankara'dan Abim Geldi*'yi, Süper Restaurant'ı, Hatay'ı, NTV izlemeyi, Ha-Kan Kaynar'la kovalaklık yapmayı, sahaf gezmeyi, *Kara Kitap*'ı, *Frankfurt Seyahatnamesi*'ni, Aşıyan'ı, hâlâ ve her şeye rağmen Ankara'yı ve niyeysel Hepsi grubunu seviyorum ve Beyaz Kelebekler'in *Sen Gidince* şarkısını şaşkınlıkla karşılıyor, *Kan ve Gül* şarkısından, new-age'den, pan flüt sesinden, Düş Sokağı Sakinleri'nden, Mozart'tan, tütsüden, sakızdan, sürün-genlerden, halk otobüslerinden, kerevizden, ciğerden hiç hoşlanmıyorum ve Tanju Okan'ı *Kadınım* şarkısından ibaret sananları esfle karşılıyorum. *Yüzüklerin Efendisi*'ni okumadım ama *Harry Potter*'a bayılıyorum. Az uyuyorum, yüksekten korkuyorum, bir yere giderken yürümeyi tercih ediyorum. Trafikten korktuğum için ehliyetim, kendime hâkim olamadığım için kredi kartım yok. En çok Orhan Pamuk okuyorum, Mazhar Fuat Özkan dinliyorum, Göksel, Özlem Tekin ve Aylin Aslım'ı beğeniyorum. Ayşegül Aldinç'le tanışmak istiyordum, oldu. Buna vesile olan Özen Yula'ya çok şey borçluyum.

Kitabı besleyenlere döneyim: Kalan Müzik adına yaptığım işleri unutmuyorum. Ulaş Özdemir'le birlikte hazırladığımız *Tülay German*, bugüne kadar yaptığım en büyük işlerden birisi olarak hâlâ beni gururlandırır. Bir hayalim böylelikle gerçek oldu ve Tülay German'la bu vesileyle tanıştım. O gün unutamadığım, unutamayacağım bir gün olarak kalacak. Bunu gerçekleştiren Hasan Saltık'a, o gün bizimle olan Nilüfer Saltık, Aynur ve Engin Arslan'a gecikmiş teşekkürlerimi iletiyorum. Ama asıl teşekkürüm elbette Tülay German'a: Türkiye'de (kendi adıma) tanışabileceğim en büyük yıldız oydu, çocukluğumun kahramanlarından birisiydi ve tanıştığımız gün sınımsız tavırlarıyla beni rahatlatmıştı. O günün çevremdeki tek tanıdığı Melda Erçelikan'ın'dır: Nasıl heyecanlı olduğumu ona sormak gerekir.

TRT'de yapımına katkıda bulunduğum *Bak Bir Varmış Bir Yokmuş* adlı belgesel ve *Kırkbeşlik* programı hayatımın önemli

dönüm noktalarından ikisidir. İlkini Derya Türkalp hazırladı, ben danışmanlığını ve metin yazarlığını yaptım. İkincisi Ahmet S. Sabuncu ile ortak projemizdi, Alper Fidaner'le birlikte sunuculuğunu üstlenmiştim. Her iki program sayesinde Ajda Pekkan'dan Erol Evgin'e, Belkis Özener'den Alpay'a pek çok insanla tanıştım. Bu programlarda çalışan bütün arkadaşlarıma, ama özellikle Yıldız Atay Ertuğrul'a (ve sevgili eşi Haluk'a) teşekkürü bir borç biliyorum. TRT demişken Levent Çelik ve Kurtuluş Özyazıcı ismini unutmamam gerekir. Onların şahsında TRT-FM'de kahrımı çeken Gecedan Sabaha, Bizbize ve Bu yurun Radyo ekiplerine ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

2004 yazında beni Mazhar Fuat Özkan'la tanıştıran Mustafa Oğuz, hayatıma renk katan özel isimlerden birisidir. O yıl projemizi gerçekleştiremedik ama benim hayatımın en renkli dönemini birlikte yaşadık. Bunun için kendisine (ve o dönemin tanıdığı, asıl mimarı Naim Dilmener'e) ne kadar teşekkür etsem az. Aynı yılın sonlarında SN Publishing adına arayan ve yakınlarda (*Kaybolmayan Yıllar* adıyla) yeniden basılan bütün Sezen Aksu CD'lerinin kartonnetlerini yazmamı isteyen Beyza Karaoğlan ve bu buluşmayı sağlayan Rıza Okçu'ya ne kadar teşekkür etsem az. *Tülay German* CD'siyle birlikte gurur duyduğum ikinci iş budur.

Alper Fidaner'le yaptığımız eski 45'likler dinletilerini finanse edenlere; Hatice İkinci (Fikrim), Mehmet Kölemen (Gölge), Halil, Durmuş ve Hamza Kölemen (Dummy), Nurettin Aytun (Nüans), Hakan Aytun (Saklıkent), Aslı Atasoy (Jazz Cafe), Hatice (Pazartesi Kahvesi), Gökhan Şeşen ve Murat Erkal'a (Sakız), beni yıllar sonra bularak başına geleceklerden habersiz meşhur etmeye kalkışan Sinan Gürsoy'a (Gişe Organizasyon) ve bu günlerin hemen hepsinin tanıdığı Asu Maro'ya ve elbette Alper Fidaner'e yeri gelmişken teşekkür edeyim.

Farkında olmadan teşekkür faslına başladık bile... Kimi giriş yazılarında bu teşekkür sayfaları isimler sıralanarak geçiriliyor ama ben (yazının bundan sonrasını bir telefon defterine döndürmek pahasına) bu faslı izninizle biraz uzatacağım. Zira bu kitap için durum farklı: Her yazının ayrı bir hikâyesi var. Dallan-

dırmadan budaklandırmadan, sıkmadan bu faslı bitirmeyi başabilir miyim bilmiyorum ama unuttuğum isimler illa ki olacaktır; onlardan peşinen özür dileyerek teşekkürlerimi sürdüreyim.

Elbette ilk teşekkürü ilk editörüm olan Metin Solmaz'a etmem gerekirdi. Beni kolumdan tutup müzik yazarı yapmakla kalmadı, bugüne kadar bıkmadan usanmadan bana inandı ve güvendi. Bir sözü vardı, ilk kitabımın önsözünü yazacaktı. Önsözde neler yazdı bilmiyorum; sizinle birlikte okumuş olacağım. Ama Metin'in yüzünü kara çıkartmamış olmayı temenni ediyorum.

İkinci teşekkürüm bu yazıların kitap olması için beni teşvik eden Tanıl Bora'ya olmalıydı. Sabır ve sebat etti, hiçbir zaman geri adım atmadı, bana hep inandı. Üstelik bu kadarla kalmadı, plak dinlememi kolaylaştıran şahane bir hamle yaptı ve aile yadigarı Dual pikabını bana hediye etti. Onun da güvenini sarsmadığımı ümit ediyorum.

Tanıl Bora'nın bürosunda hâsıl olan pazartesi-cuma sohbetlerinde katkılarını esirgemeyen Murat Yılmaz'a (evet, İlhan İrem yaşıyor!), aklıma gelen Türkçe Sözlü Hafif Müzik ismine Batı kelimesini eklememizi öneren Murat Gültekingil'e, unutmaktan korkarak adlarını saymayacağım tüm büro sakinlerine bir kere daha teşekkür ediyorum. Büronun altında konuşlanan Dipnot Kitabevi sakinlerini de unutmamalıyım: Emir Ali Türkmen, Ece Özçelik ve Ali Haydar... Zor anlarımda yanımda olan isimlerdi bunlar: Güldük, eğlendik, üzüldük. Kitap nihayet Dipnot raflarında da boy gösterecek...

Kıvanç Koçak "hadi" demekten bıktı, ben onu bekletmekten bıkmadım. Beni vurma noktasındayken bu giriş yazısını ona teslim ediyorum ve "verdiğim tüm rahatsızlıktan ötürü" kendisine teşekkür ediyorum. O olmasaydı bu kitap böyle olmayacaktı. Katkıları unutulmayacak isimlerden birisidir ve üçüncü büyük teşekkürün ona gitmesi gerekir.

Kıvanç Koçak'la Ankara'dan İstanbul'a geçmiş olduk. Burada teşekkür edilecek isim sayısı daha fazla. En başta Ceyda Yılmazçetin-İbrahim Eke çiftini anmalıyım. Hayatımda oldukları için kıvanç duyduğum bu iki "insan" için ne yazsam az gele-

cek, iyisi mi işin kolayına kaçayım, “bugüne kadar bana katlandıkları için” deyip teşekkürümü geçiştireyim. “Ankara’dan çıkan” bu dostluğa o meşhur Erkin Koray şarkısı eşlik etmeli bence: “En hızlı zamanında Ankara’nın sevdiğim birbirimizi...” Şarkıyı dinlemeye devam edelim: “Aslında bir hikâyemizi anlatmaya kalksak zamanın beyni durur, denizler kurur...” Öyle değil mi dostlar? Mişka ve Leo’yu benim için öpün lütfen...

Nesrin Karadağ, İstanbul günlerimde bana evini açan, destek olan ikinci isim. Ne zamandır kendisini ihmal ettiğimin farkındayım. Beni anlayışla karşılayacağını umuyor, naçizane bu küçük teşekkürü (bana yaptığı onca şeyin yerini doldurmayacağını bile bile) kendisine gönderiyorum.

Ergun Akova, İstanbul faslında asla unutmayacağım isimlerden. Kitaba katkısı o kadar büyük ki saymaya kalksam bu giriş yazısı uzar gider.

Roll-Express mürettebatına ne kadar teşekkür etsem az. Merve Erol’un arşivime ve bilgi dağarcığıma katkıları unutulur gibi değil. Hele hele son bölümdeki kimi yazılara yaptığı katkı asla unutulmaz. Bunlara eklediği ve spota çıkardığı cümleleri kendi cümlelerim kabul ederek kitaba aldığımı gizlemeyeceğim. Derya Bengi, Kıbrıs plaklarını yazmam konusunda beni teşvik eden isim. Aynı zamanda bu tür yazıları yazmama neden olan da kendisidir. “Ne desem az” faslına dâhil olduğundan burada adını anmakla yetineceğim. *Roll* ekibine dâhil değil ama adını burada anmak elzem: Kıbrıs yazısının bir diğer tanığı Arzu Dedeoğlu’dur. Onun yüreklendirmelerini unutmadığımı bilsin isterim. Yücel Göktürk, Ankara merkezli sohbetlerin vazgeçilmez insanı ve son bölümdeki “sevişmeli” yazıyla Atatürk yazısının fikir babası. Onun için burada ayrı bir teşekkürü hak ediyor. Mürettebatın diğer isimlerini (yine unutmama korkusuyla) saymayacağım.

Arslan Eroğlu, teşekkür etmenin az kalacağı isimlerden. O olmasaydı kitap istediğim gibi olmayacaktı. Resimlerini ilk gördüğüm andan itibaren kapak için aklımda onun adı vardı, utana sıkıla yaptığım teklifi sevinçle karşılamakla kalmadı neredeyse benden daha çok heyecanlandı! Kapağa onun eli değmeseydi bu kadar güzel olmayacaktı.